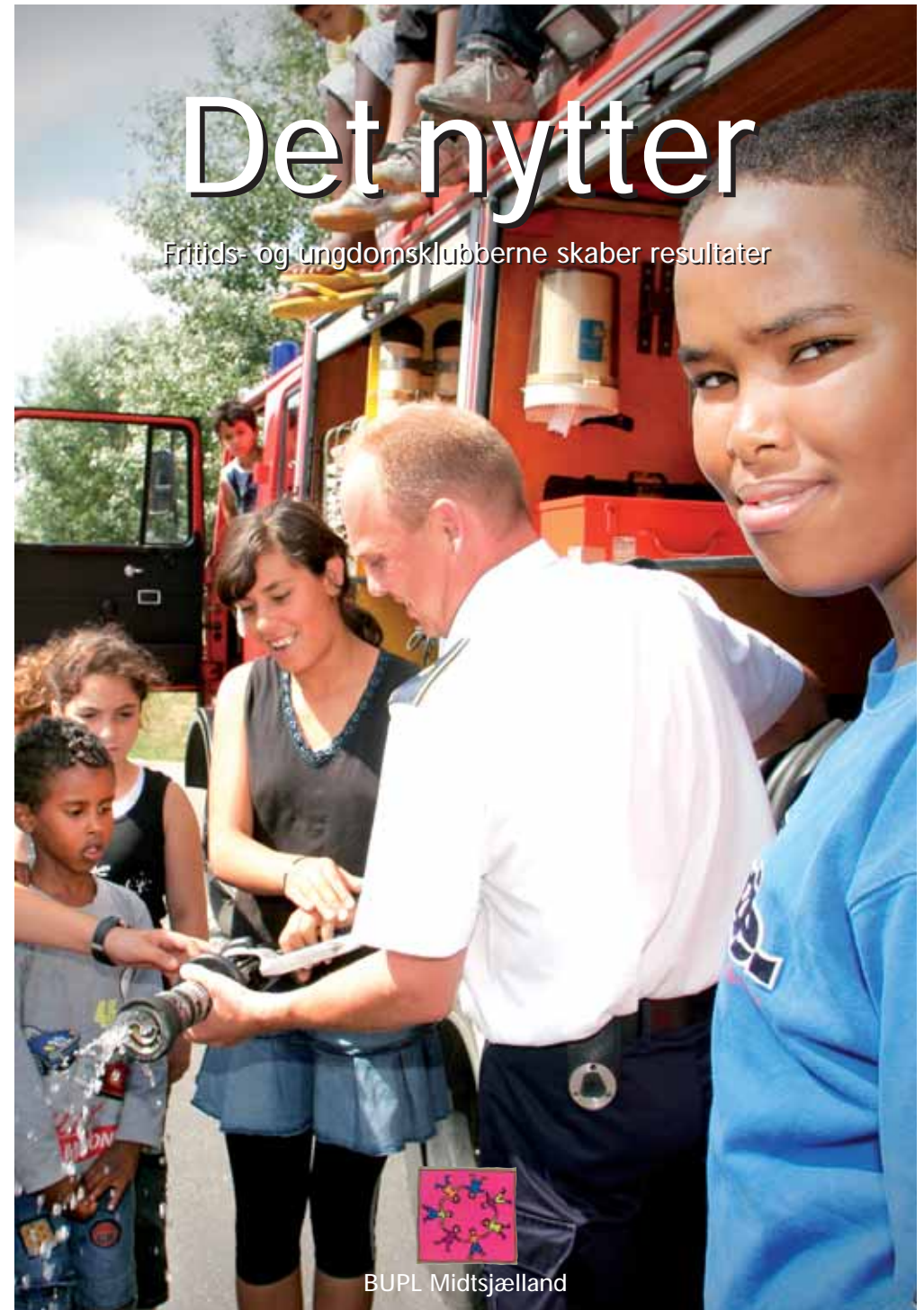

Det nytter

Fritids- og ungdomsklubberne skaber resultater

BUPL Midtsjælland

Klubberne kan

Vi skal investere i fremtiden. Det er BUPL's bud på en børne- og ungepolitik. Med denne flotte parole mener vi i BUPL, at pædagoger igennem deres faglighed kan bidrage til at udvikle unge mennesker til sunde og gode samfundsborgere.

På klubområdet giver denne parole virkelig mening. De unge fra 10-18 år står overfor et væld af udfordringer. De skal overgå fra at være børn, der hjælpes og beskyttes, til at være unge mennesker, der selv skal til at træffe svære valg. Undervejs i denne proces formes de til hele mennesker med en bevidsthed om deres medmennesker og det omkringliggende samfund. Meget kan gå galt i denne proces, og det er vores, pædagogers, politikeres og embedsfolks fælles opgave at sikre, at alle kommer godt igennem ungdommen, så de som voksne kan være med til at opbygge et godt samfund.

Klubområdet er særligt, fordi klubberne møder de unge på de unges præmisser. I klubben er der ikke krav om, at du skal møde op. Her kommer du kun, hvis du selv synes, det er værd at komme. Derfor er klubbernes arbejde baseret på den tillid og forståelse, der opstår mellem mennesker, der færdes i sunde miljøer. Denne tillid og forståelse er klubbernes force. I kraft af denne tillid kan klubberne hjælpe unge, der er i konflikt med andre dele af det offentlige system.

Men klubberne kan meget mere end det. Vi skal i de kommende år udvikle klubbernes ressortområde til i langt højere grad at tage ansvar for de unges udvikling. Klubberne skal bl.a. hjælpe de unge med at finde praktikpladser og med at gennemføre uddannelser. Klubberne skal også gøres mere ansvarlige, når der opstår problemer i familien. Og når et ungt menneske er på vej i en forkert retning, skal klubben prompte kunne gribe ind. Det skal vi give klubberne de nødvendige redskaber og kompetencer til.

Klubberne kan bidrage med meget mere - så kære politikere - lad os give dem lov til det!

Bertha Langhoff Hansen
Formand for BUPL Midtjylland

Fodboldklubben B 73 og Fritidsklubben Marievang i Slagelse har indledt et usædvanligt samarbejde. Psykisk handicappede børn og unge optages som fuldgældende medlemmer af fodboldklubben og benytter i forlængelse af træningen fritidsklubbens aftenklub. Til glæde og gavn for alle.

Af Dorde Køhler, journalist
Foto: Tine Borring

Hver onsdag sidder Dorthe Larsen fra Korsør på kanten af B 73's fodboldbaner og får en fed oplevelse. Og ofte også et godt grin. Her træner hendes 12-årige krudtugle, Tonny, som medlem af en "rigtig" fodboldklub på livet løs. Med rigtig, professionel træner og iklædt

Pædagog og chauffør i spillerbussen, Johnny Pedersen.

Handicappede har succes i fodboldklub

B 73's officielle spillerdragt. Ind imellem er der også kampe, der skal spilles. Blandt andet den mod klubbens 1. divisions damehold.

Et ikke så usædvanligt drengelev i Danmark? Nej, og så alligevel. Tonny og hans 19 fodboldspillende kammerater mellem 12 og 21 år er alle psykisk handicappede. Undtagen én.

Målmanden er spastiker. Tonny selv har damp. Måske. Familien venter i øjeblikket på nye undersøgelser.

- Det her er noget af det mest positive, jeg har oplevet, siger Dorthe Larsen. Både fodboldklubben og pædagogerne fra fritidsklubben, som er med ved træningen, har accepteret de psykisk handicappede på

lige fod fod med B 73's øvrige medlemmer. De træner som et helt almindeligt fodboldhold og har så den pædagogiske erfaring lige ved hånden, hvis der skulle opstå problemer.

- For Tonny betyder det en masse. Han får god motion og samvær med andre og større børn end dem, han ser i det daglige. Det er dejligt at se det sammenhold, de har på fodboldholdet, og der er næsten ikke en træningstime, hvor jeg ikke har fået et godt grin. Sikke nogle kommentarer, der kommer fra dem. På den mere alvorlige side tæller det også, at de lærer, at der i et sammenhold er nogle regler, der skal accepteres, og at man ikke nødvendigvis kan lige godt med alle mennesker.

Det går fint

Og Tonny selv – hvad mener han, der til daglig går i 6. klasse på en skole for psykisk handicappede i Korsør, Storebæltsskolen?

- Jeg havde hørt om det på min skole, og så fik

vi et brev om det. Jeg ville gerne se, hvad det var, for jeg tænkte, at det måske var sjovere at spille i en rigtig fodboldklub, med spillerdragt og træner og alting end bare at spille på institutionen. Det var det, og nu har jeg spillet et år. Det går fint, synes jeg. Også med at spille kamp. Det glæder jeg mig altid til. Og så har jeg forresten fået nogle andre venner end bare dem på min skole.

En god ide

B73 og Fritidsklubben Marievang ligger dør om dør i Slagelse. Mange af de ansatte i fritidsklubben er frivillige i fodboldklubben, og man låner jævnligt boldbaner og lokaler af hinanden. Så samarbejdet var allerede indledt, da tanken om et handicaphold for børn og unge kom på tale.

- En af trænerne kendte en psykisk handicappet dreng, hvis store ønske var at spille fodbold i en helt almindelig fodboldklub, fortæller Anni Vilsgaard, leder af Fritidsklubben Marievang.

- Samme træner er også forælder her i fritids-

klubben. Vi kom frem til, at skulde drengen spille i B 73 burde det ske gennem et samarbejde med pædagoguddannede. Det kunne lade sig gøre, fordi vi onsdag aften har vores aftenklub her i fritidsklubben. Der er pædagoger til stede, som kan være med ved både fodboldtræningen i B 73 og i det sociale samvær, som vi tilbyder spillerne her i klubben efter træning. Men det var vigtigt, at børnene blev meldt ind i B 73 og ikke i fritidsklubben, for ønsket var, at de skulle føle sig på lige fod med de andre medlemmer af en helt almindelig klub, drikke en sodavand i klubhuset, spille kamp mod både klubbens og fritidsklubbens hold og småflirte med "fodbolddamerne". Så vi startede sidste år med et hold på syv. Succesen er rygtedes, og vi er nu oppe på 20 spillere, og mange kommer langvejs fra.

Gevinst for alle

Og hvad er så erfaringerne her ved starten på 2. sæson?

- Vi har en værdi her i fritidsklubben, der hedder, at vi skal have plads til alle, siger Anni Vilsgaard. Og det her må være

en af de fineste måder at have plads på. Vores "egne" børn lærer at værdsætte alle mennesker, også dem med et psykisk handicap, og at være åbne og tolerante.

- Det er en gave at arbejde med handicapholdet. Vi får så meget igen, som vi ikke får fra vores "almindelige" børn. De har en indbyrdes omsorg, som man sjældent ser. Det smitter af på de meget velfungerende børn, vi har i det daglige. De tager virkelig hensyn. Og de handicappede får den oplevelse, det er at spille i en rigtig klub med

spillerdragt, træner og det hele. Det betyder meget for dem at kunne sige, at de spiller i B 73 og ikke "bare på min institution". At de bliver accepteret på lige fod, men med hensyntagen til deres handicap.

Pædagog og tillidsmand i Fritidsklubben Marievang (og chauffør i spillerbussen), Johnny Pedersen: - Drengene elsker det her. De stråler – simpelthen.

En succes på alle planer, mener pædagog Johnny Pedersen, klubleder Anni Vilsgaard og Dorthe Larsen, mor til 12-årige Tonny.

Få sekunder efter brandbilens ankomst var den "besat". På den fredelige måde, altså. Her brandmand Claus Lund, pædagogstuderende og deltidsbrandmand Rene Lind og klubleder Helle Blak.

Nu er brandmændene vores venner

For godt et år siden var de fjender, for brandmændene lignede politi. Og politiet kan anholde folk og sætte dem i fængsel. Derfor var det ikke helt nok for en gruppe unge fra Slagelses nordby at chikanere brandvæsnet og hele området med påsatte brande og falske alarmer. En dag angreb de slukningskøretøjer og brandmænd med sten.

Af Dorte Køhler, journalist
Foto: Tine Borring

Og så var det, at Helle Blak fik et flip. Ja nærmest en hjerneblødning, som hun selv siger. Helle Blak er leder af Rosenkildegårdens Ungdomsklub, som ligger i området. Hun og hendes medarbejdere kender alle de unge i den noget belastede bydel, de ca. 250 fra klubben og lige så mange fra opsigende arbejde på gadeplan.

- Vi havde længe været plaget af påsatte brande i etageejendommenes kælderrum, affaldscontainere og skure, siger Helle Blak. Og det var slemt nok. Men da jeg hørte, at de unge var gået til angreb på brandfolkene med sten, blev jeg

rasende. Det kunne kraftedeme ikke være rigtigt. Vi kender dem jo, vi ved, hvem de er.

Helle Blak tog omgående kontakt til chefen for Slagelse Brandvæsen, Henrik Nilsson, og de blev hurtigt enige om at slå ressourcerne sammen.

- Vi arrangerede en lille seance her i ungdomsklubben med brandfolk, slukningskøretøjer og det lokale politi og startede jungletrommerne. Der kom omkring 30 unge. Vi havde håbet på flere, men det viste sig, at det var de rigtige, vi havde fået fat i.

Brandfolkene fortalte, hvad det vil sige at slukke en brand, hvor hurtigt den kan udvikle sig og om konsekvenserne, hvis man blev taget for brandstiftelse.

Kommuneøkonomi

- Og så gav jeg dem et kursus i kommuneøkonomi på lavt niveau, siger Helle Blak: Hvis jeg har købt 30 billetter til jer unge til en koncert med Eminem, er det kommunen, der har betalt dem. Men hver gang brandvæsnet skal rykke ud til en eller anden hjernedød ildebrand, påsat af jer, skal de penge, som billetterne koster først bruges til at slukke branden. Det er vigtigere. Så må jeg levere billetterne tilbage. Nul koncerttur. Der er kun én penge-kasse, ikke et pengetræ. Det var noget, de kunne forstå - at både politi, brandvæsen og jeg selv er ansat af kommunen til at hjælpe nogen, der har behov. Tidligere troede de, at brandfolkene, fordi de gik i uniform, var en slags politi, der kunne anholde dem og sætte dem i fængsel.

fortsættes

- Efter "leg" med stigevojn og brandslanger og fælles isspising endte seancen med, at ungerne "chef", en ung somalier, der først havde været vred og truende og prøvet at komme i skænderi med brandfolkene, gav dem hånden og sagde: Fra nu af skal jeg nok passe på jer og området her. Siden har han endog givet en rivaliserende gruppe unge fra en anden bydel besked: I skal ikke sætte ild på, brandmændene er vores venner. Efter det og et besøg hos Slagelse Brandvæsen har der stort set ikke været nogen episoder, hvor brandfolkene for et år siden ofte måtte rykke ud flere gange om dagen. Til gengæld vil en masse af knægtene nu selv være brandmænd.

Myrer og honning

De var der som myrer i en klat honning, da Slagelse Brandvæsen overfor Lindebladets udsendte skulle demonstrere effekten af operation stop brandstiftelse og stenkastning i Slagelses nordby. Ikke så snart var brandbilens standset, før indvandrerbørn og unge i alle aldre og af alle køn havde erobret køretøjet. På den gode måde altså. Alle ville gerne snakke med brandmændene, deres gode venner, og give hånd.

En af dem var 15-årige Mohammed: - Jeg var med til mødet på Rosenkildegården. Det var sjovt at se det hele. Sådan noget med politi og brandvæsen interesserer mig. Det er spændende at få forklaringer på, hvad det er, de laver. Jeg kan godt lide action, du ved. Men det var godt, det med brandene stoppede. Det var sygt

Juniorbrandkorps

Pædagogstuderende i praktik i Rosenkildegårdens Ungdomsklub og deltidsbrandmand i Slagelse, Rene Lind, har en ide. Stærkt inspireret af områdets mange indvandrerdrengene og måske specielt den gruppe, der gennem en længere periode terroriserede Slagelse nordby med påsatte brande:

- Efter at vi havde fat i dem, og de blev venner med brandfolkene, kunne jeg tænke mig, at vi købte en brandbil og startede et korps af juniorbrandmænd sammen med Slagelse Brandvæsen. Man kunne mødes jævnligt på brandstationen, hvor ungerne kunne lære brandslukning, førstehjælp og almindelige spilleregler for social adfærd. Det er ikke meningen, at de skal operere i marken. Men man kunne måske ad den vej rekruttere nye brandfolk. Mange af dem har givet udtryk for, at de gerne vil aftjene deres værnepligt i Beredskabsstyrelsen, hvilket indebærer, at de får en fuldt kompetencegivende brandmandsuddannelse. Og det kunne være interessant for kommunen, fordi den sparer penge og for de unge, fordi de står med en brugbar uddannelse. Smart ikke?

Nøgleordet er tillid

Helle Blak er sikker på, at problemer som de mange brandstiftelser kun kan løses, hvis man bekender sig til nøglebegrebet tillid:

- Det nytter ikke noget, at jeg går ud og siger til dem, at det er en dårlig ide at kaste sten efter brandfolkene. Det gjder de ikke høre på, for jeg er jo både gammel og grå og kedelig. Men hvis jeg har skabt tillid og vist, at de kan stole på mig, og at jeg bliver rasende og vred, når de ter sig sådan, kan jeg få lov til at stille spørgsmålene til dem. Og det bliver vi nødt til at gøre. For hvad bliver det næste, hvis de får lov til at lave de her magtdemonstrationer?

- De knægte lever ofte i en film og tror, de er usårlige og cool og alt muligt andet. Men nu har de i hvert fald forstået, at uniformer ikke er ensbetydende med "dumme svin". Projektet har nedbrudt nogle fordomme og udvidet nogle tolerancer.

Vi skal være tydelige

- Og det har det også gjort for

flere brandfolk, tilføjer brandmand i Slagelse Brandvæsen, Claus Lund. Da de unge skulle spise pizza med os på brandstationen, var holdningen hos nogle: Hvorfor skal vi give pizza til dem, når de har opført sig så råddent overfor os? Men det er vi nødt til. For reagerer vi, som de forventer – f.eks. løber efter dem for at give dem en overhaling, opnår de det, de vil opnå. Den holdning er nu ændret efter møderne med knægtene, og det er vigtigt. Vi skal tage fat i tingene, klarlægge over for dem, hvem vi er, og hvorfor vi gør de ting, vi gør. Havde vi ikke gjort os selv tydelige, havde vi formentlig stadig kørt rundt derude og slukket brande. Det hjalp at gå ud til dem i stedet for at gå på brandstationen og sige sikke nogle idioter.

Claus Lund har selv mærket

ubehaget ved mødet med de unge under brandslukninger:

- Ofte kunne man fornemme grupperinger af unge rundt i området, hvor der blev råbt, løbet og arrangeret ting og sager over mobiltelefoner. Det var ubehageligt, men oprigtigt bange blev jeg, da en gruppe pludselig kom væltende frem

fra et buskads. Sådan noget er væmmeligt, specielt når det er mørkt, for vi vidste ikke, hvor vi havde dem, og hvad de kunne finde på. Men stenkastningen oplevede vi kun en enkelt gang. Da var det alvor, men heldigvis løste mødet hos Helle op for situationen.

Det var svært for Simon at være til

Siden børnehaven har 11-årige Simon været mere eller mindre mandsopdækket af "systemet". Nu er det mindre, og om et år slipper han helt fri. Så er han "normaliseret". Hans mor og hans klubleder fortæller historien.

Af Dorde Køhler, journalist

Foto: Tine Borring

I mange år havde 11-årige Simon fra Sorø stort set kun to attituder. Enten reagerede han meget voldsomt fysisk for at få opmærksomhed, eller også behagede han i ekstrem grad og undlod at forsøge at finde plads. Sådant er det ikke mere. I dag har han fundet sine kompetencer og forstår at bruge dem hensigtsmæssigt. Han er blevet tydeligere som person og handler konstruktivt i stedet for destruktivt. Så vidt hans klubleder, Bo Mouritzen, Klubberne i Sorø. Hans mor, Stina Abildgaard, er enig.

- Allerede fra Simon var helt lille, var det svært for ham at være til, fortæller Stina Abildgaard. Vi har gennem årene haft store problemer derhjemme, og Simon begyndte tidligt at se sin rolle

Da Simon kom hos os, havde han en ekstrem negativ beskrivelse, siger klubleder Bo Mouritzen.

som den, der skulle passe på sin mor. Han havde travlt med at behage og fylde mindst muligt. Han blev ikke set og rost, som børn har brug for. Men det, han ikke fyldte derhjemme, fyldte han til gengæld andre steder. I børnehaven, i skolen og i starten også her i klubben. Han kunne være meget voldsom, og mange børn i skolen – også større – var bange for ham og er det stadig. Den rolle er det svært at slippe ud af. Her i klubben er han bare Simon, og den rolle har betydet en langt mere glad, imødekommende og tydelig person.

Hjælp at hente

- Hvis vi skal være helt ærlige, så skyldes problemerne med Simon nok manglende forældreevne, siger Bo Mouritzen. De voksne havde det svært og magtede ikke at gribe ind på den rigtige måde på det rigtige tidspunkt. De havde svært ved at tackle deres egne problemer indbyrdes, og

Simons reaktion var at fylde ingenting og tilpasse sig. Det kompenserede han så for ved at fylde så meget som muligt ude i byen. Derfor endte det med mild specialisering i børnehaven.

Her startede den lange tur gennem systemets hjælpende og støttende instanser. Simon fik tilknyttet en psykolog, kom i Familieskolen med psykologsamtaler til både barn og voksne en gang om ugen i to år. På et tidspunkt så det ud, som om familiepleje var løsningen, men ansøgningen blev afslået. Den periode var ekstra hård for Stina Abildgaard, der – som hun selv siger – fjernede sig endnu mere psykisk fra Simon, selvom hun godt vidste, at han havde brug for hendes hjælp. Hun kunne bare ikke finde ud af at give ham den.

Så blev familien tilknyttet det sociale og pædagogiske netværk i København (SP) og fik bevilget mange timer med specialister og familierådgivere. På det tidspunkt havde Stina Abildgaard samtidig en depression og gik til psykolog i København. I dag går Simon i AKT-klasse på Frederiksberg Skole i Sorø, og for et år siden startede han i Klubberne – også på Frederiksberg.

Et "nyt" liv

I dag ser livet betydeligt mere lyst ud for familien.

- Vi har alle sammen udviklet os af de ting vi har været igennem og den hjælp, vi har fået, siger Stina Abildgaard. Fra at ligge på sofaen og ikke kunne

andet har jeg i dag arbejde i Ringsted og overskud til at være den mor for Simon, som han har brug for. Også selvom vi lige har skullet tackle en skilsmisse, som nok mest skyldes, at både Simon og jeg har rykket os i udvikling.

Bo Mouritzen: - Da Simon skulle starte her i klubben, havde han en ekstrem negativ beskrivelse. Den var sort i sort. Jeg har sjældent set noget lignende. Der manglede totalt fokus på hans styrker og kompetencer. I virkeligheden er det jo en kompetence at vide, at man kan få opmærksomhed ved at gå hen og slå f.eks. sin stedbror. Det er bare ikke en positiv måde at bruge kompetencen på. Øvelsen var så blandt andet at lære ham, at han kan opnå samme resultat, nemlig opmærksomhed, ved f.eks. at gå ud og vaske op.

Bo Mouritzen fortæller, at man i Klubberne har den regel, at når man tager mod børn med vanskeligheder, holder man et møde med barnet og familien:

- Vi fortæller, hvad vi kan tilbyde og lytter til forældrenes og barnets forventninger, og det er gået rigtig godt for Simon. I dag har vi en dreng, der kommer og fortæller os, at han er ked af det, fordi Stina og hendes kæreste skal flytte fra hinanden. Men han er også lidt glad, fordi det bliver fredeligere. Bare det at han fortæller det, åbner en ladeport af sårbarhed. Tidligere ville han bare have været sur og højst have sagt: Det er da lige meget.

To roller

- Her i klubben er han bare Simon. Og de andre børn er ikke bange for ham. I skolen har han rollen som den ubestridte leder. Her er han langt mere social og kontakter nu ubesværet de andre børn. Han kan fungere i begge roller, og det er en kompetence. Det har vist sig, at jo mere frihed, Simon får, jo mere trækker han over mod normalgruppen. Derfor er klubben en vigtig del af "normaliseringen", som vi har besluttet skal vare endnu et år. Herefter bliver han betragtet på lige fod med de andre børn. Og der er mere end et begrundet håb om, at det vil lykkes.

Stina Abildgaard: - Det er vigtigt for mig med en tæt kontakt til klubben, så vi er sikre på, at vi arbejder i samme retning. Simon begyndte jo ikke at holde op med at være et problembarn, før jeg holdt op med at betragte ham som et problembarn. Sådant betragter de ham heller ikke her. Der har ikke været nogle forventninger til, at nu flipper han nok ud.

Stina Abildgaard, mor til Simon: - Jeg vidste godt, at Simon havde brug for opmærksomhed. Jeg kunne bare ikke finde ud af at give ham det.

De unges situation har været genstand for mange undersøgelser og er beskrevet mange steder. Du kan finde flere relevante tekster på følgende hjemmesider:

BUPL's hjemmeside	www.bupl.dk
BUPL Midtsjællands hjemmeside	www.bupl.dk/midt
KL og Socialministeriets evalueringsrapport	www.kl.dk
Socialforskningsinstituttets hjemmeside	www.sfi.dk
Ungdomsringen	www.ungdomsringen.dk

BUPL Midtsjælland

Roskilde:

Hersegade 20
4000 Roskilde
midt@bupl.dk
Tlf. fagf.: 4638 1400
Tlf. a-kasse: 4638 1410

Slagelse:

Lindevej 2
4200 Slagelse
midt@bupl.dk
Tlf. fagf.: 5853 0277
Tlf. a-kasse: 5852 9326